

POVĚTRON

Královéhradecký astronomický časopis

* ročník 22 *

číslo 3/2014

Obr. 19 — Itálie, Dolbiaco/Tolbach, hotel Hubertushof (IT BZ 56).

Ze Slovinské Lublaně na třetí pozici v zahraniční části naší soutěže dorazily tyto pěkné svislé sluneční hodiny. Opět se nejedná o stěnu jížní, ale o stěnu mírně natočenou k východu. Římské čísla se znáčkami po půl hodině jsou vyneseny na bohatě skládané stuze. Na koncích stuhy je vložen letopočet vzniku 1826. Hodinové rysky nad stupňou pak poskytují dělení až po čtvrt hodině. Jako ukazatel slouží polos s podpěrou. Na další stuze ve spodní části číselníku se nachází motto: „NESCITIS DIEM NEQUE HORAM“, které přeloženo říká: „Nevíš dne ani hodiny“. Za textem je ještě připojen rok 1926.

Obr. 20 — Slovinsko, Lublaň, Dohničarjeva ulica 4 (SI LJ 02).

Nejednou jsem zmíňoval italský projekt Sundial Atlas, dostupný na internetové adrese <http://www.sundialatlas.eu/>, který mapuje sluneční hodiny ve světě. Tentokrát na něj upozorňuji v souvislosti s výsledky hlasování v soutěži hodin měsíce, kde se naši gnónomice dostalo dalšího ocenění. Svislé sluneční hodiny z Chlebičova v měsíci září umístily na pěkném druhém místě.

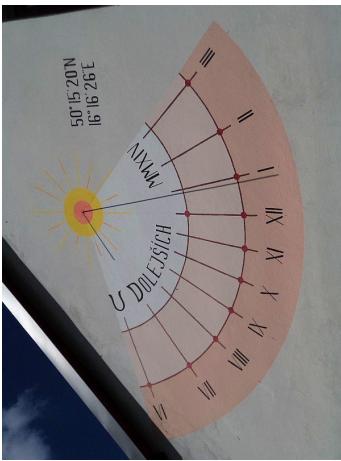
SLOVO ÚVODEM. Zpoždění Povětroně 3/2014 lze vysvětlit dřívěma slovy, slovem čígitální a slovem planetárium. Jeho uvedení do provozu bylo chtě–nechtě prioritou číslo 1, jak o tom budeme psát v některém z následujících čísel. Nicméně, v tomto čísle jde zejména o dvojici článků Miloše Bočka, které jsou věnovány supernovám a jejich vizuálnímu pozorování. Dále Jaromír Ciesla připojuje vyhodnocení pravidelné ankety, a to dokonce za celý půlhrok.

Miroslav Brož

Obsah

Miloš Boček: <i>Vizuálně pozorované supernovy v roce 2012</i>	3
Miloš Boček: <i>Historicky pozorované i nepozorované supernovy v Galaxii</i>	14
Jaromír Ciesla: <i>Sluneční hodiny druhého kvartálu roku 2014</i>	17
Jaromír Ciesla: <i>Sluneční hodiny třetího kvartálu roku 2014</i>	21

strana

Obr. 17 — Hlinné (RK 16).

Velice zajímavé provedení slunečních hodin k nám dorazilo z Dánska. Jako číselník zde slouží páška, která je stočena o 360° a na níž je vynesena hodinová stupnice. Osa takto vzniklé šroubovice je rovnoběžná s osou rotace Země. Hodiny nemají samostatný stínový ukazatel. Stín je vrhán hransonou páskou. Časový údaj ukazuje místo rozhraní stínu a světla. Svým nezvyklým provedením jistě zaslouženě dosáhly na první místo.

Obr. 18 — Dánsko, Egeskov Slot, Egeskov Gade, Kvaernrup (DK XX 05).

Velice zdobné svíslé sluneční hodiny z Itálie obsadily druhé místo. Již při pohledu na rozumněšení hodinových značek je patrné, že stěna, na které jsou namalované, je mírně natočená k výhledu. Hodiny jsou označené číslicemi jak římskými VII–XII–V, tak arabskými 7–12–17. Obě číslaření jsou shodná a dvanáctá hodina leží na svíslici, takže zde není použit žádný letní či zimní pseudočas. Pracovní rozsah je od sedmi ráno do pěti odpoledne s dělením po půl hodinám. Kolo se znaky zvěrokruhu plní pouze funkci ozdobky.

*

Povětroň 3/2014; Hradec Králové, 2014.
Vydala: **Astronomická společnost v Hradci Králové** (7. 2. 2015 na 288. setkání ASHK)
ve spolupráci s Hvězdárnou a planetáriem v Hradci Králové
vydání 1., 24 stran, náklad 100 ks; dvounětícník, MK ČR E 13366, ISSN 1213–659X
Redakce: Miroslav Brož, Miloš Boček, Martin Cholasta, Josef Kujal,
Martin Lehký, Lenka Trojanová a Miroslav Ouhrabka
Předplatné tištěné verze: vyřizuje redakce, cena 35,- Kč za číslo (včetně poštovného)
Adresa: ASHK, Národních muzeídníků 256, Hradec Králové 8, 500 00; IČO: 64810828
e-mail: ashk@ashk.cz, web: <http://www.ashk.cz>